

Draga učenka, dragi učenec,

10. teden ... 4 tedni in 3 dni do počitnic.

Naj vam ponovno povem, da vsak teden od vas pričakujem, da se mi oglasite vsaj enkrat. Če kdo snovi ne razume, naj mi to napiše in se bom potrudila z dodatno razlago

Nekateri med vami boste še vprašani. To ste zagotovo tisti učenci, ki v teh tednih niste delali nič ali skoraj nič, ali pa tisti, ki ste med oceno. Po tem, ko mi bo jasno, kako bo potekal pouk od 25. 5. dalje, vam bom sporočila, kdaj bo kdo vprašan.

BZ

Opravljanje BZ se je zaradi izrednih razmer močno podaljšal. V ponedeljek, 25. 5. mi sporočite, ali je med vami še kdo, ki bi jo rad zaključil.

Sedaj pa k pouku. Če česar koli ne boš razumel, me lahko vprašaš po e-pošti.

Še enkrat: kar je zapisano z **modro** ali **rdečo**, zapiši v zvezek. S črno so zapisana navodila in razlaga – pozorno beri.

1. In 2. ŠOLSKA URA

Uri sta namenjeni predvsem ponavljanju in utrjevanju, da boste tisti, ki odvisnikov še ne razumete najbolje, to osvojili.

Dodatna razlaga

Razlage se bomo lotili kar na primeru. Ker je predmet naše obravnave **PODREDNO ZLOŽENA POVED**, bomo najprej ponovili, kako poiščemo **GLAVNI STAVEK**. Glavni stavek je za razumevanje podredno zložene povedi zelo pomemben, ker z njegovo pomočjo lahko določimo vrsto odvisnika. S pomočjo glavnega stavka se namreč sprašujemo po odvisnem stavku.

PA ZAČNIMO:

UTRJEVANJE ODVISNIKOV

Recimo, da je moja naloga:

Določi vrsto odvisnika. (Odvisnik lahko določimo samo v zloženi povedi!)

1. Korak: Moja prva naloga je, da ugotovim, katere povedi so zložene. Kako že to ugotovim? V povedi preprosto preštejem glagole. Če je v povedi en glagol, je poved enostavna. Če sta v povedi dva glagola ali več, je poved zložena.

Soseda je šla v trgovino, ker ji je zmanjkalo kruha.

Ob polni luni slabo spimo.

Delam naloge, kot da ne bi imel drugega dela.

No, katere povedi so zložene? Upam, da si ugotovil pravilno. Torej:

Soseda je šla v trgovino, ker ji je zmanjkalo kruha. (dva glagola, torej dva stavka – poved je zložena)

Delam naloge, kot da ne bi imel drugega dela. (dva glagola, torej dva stavka – poved je zložena)

2. Korak: ko ugotovim, da je poved zložena iz dveh stavkov, moram ugotoviti, kateri je glavni stavek (**glavni stavek** je vedno tisti, ki ga lahko zapišem kot samostojno poved in nima veznika):

V prvi zloženi povedi ugotovi, kateri je glavni stavek Tega obkrožim.

Soseda je šla v trgovino, ker ji je zmanjkalo kruha.

3. Korak: ugotovim, katere vrste odvisnik je drugi stavek (to naredim tako, da se po njem vprašam s pomočjo glavnega stavka. Odgovor na vprašanje pa bo odvisni stavek. Torej:

_____ je šla soseda v trgovino? Ker ji je zmanjkalo kruha.

Ustrezna vprašalnic

Glede na odgovor je najbolj ustrezna vprašalnica seveda ZAKAJ:

Zakaj je šla sosedka v trgovino? Ker ji je zmanjkalo kruha.

Sedaj pa lahko pogledam v preglednico v DZ, str. 88. V 2. Stolpcu piše, da je vprašalnica ZAKAJ, značilna za vzročni odvisnik. In če pogledam še v 3. Stolpec, piše, da je najpogostejši veznik pri vzročnem odvisniku KER.

Ker ji je zmanjkalo kruha = vzročni odvisnik (podčrtamo ga tako kot p. d. v.)

Sosedka je šla v trgovino, ker ji je zmanjkalo kruha.

vzr. odv.

Pa se lotimo še druge povedi:

Delam naloge, kot da ne bi imel drugega dela.

Ker sem že ugotovila, da je to zložena poved, grem na 2. Korak.

2. Korak: ugotovim, kateri je glavni stavek in ga obkrožim.

Delam naloge, kot da ne bi imel drugega dela. (tega lahko zapišem kot samostojno poved in nima veznika.)

3. Korak: vprašam se po odvisniku in ga določim.

Delam naloge, kot da ne bi imel drugega dela.

delam naloge? Kot da ne bi imel drugega dela.

Ustrezna vprašalnica

Kako delam naloge? Kot da ne bi imel drugega dela.

Pogledam spet v preglednico na str. 88. Tam piše, da je vprašalnica KAKO značilna za načinovni odvisnik, in KOT DA je res veznik, ki je značilen za načinovni odvisnik. Končna rešitev naloge je torej:

Delam naloge, kot da ne bi imel drugega dela.

nač. odv.

Lahko pa dobite seveda še druge vrste nalog.

Podčrtani stavčni člen pretvori v ustrezen odvisnik.

Pri tovrstnih nalogah si moraš zapomniti, da prislovno določilo načina pretvarjaš samo v načinovni odvisnik, prislovno določilo vzroka pretvarjaš samo v vzročni odvisnik itd.

PRIMER:

Ob polni luni slabo spimo.

1. korak: ugotovim, kateri stavčni člen je podčrtan. (to ugotovim tako, da se vprašam)

Ob polni luni slabo spimo. (Kdaj slabo spimo? S pomočjo vprašalnice **KDAJ** ugotovim, da je to prislovno določilo časa – p. d. č.)

2. korak: poznam pravilo: p. d. č. lahko pretvorim samo v časovni odvisnik.

Pogledam v preglednico v DZ, str. 88 pod časovni odvisnik. Zanima me, kateri vezniki so značilni za ta odvisnik. Tam piše: **ko, kadar, preden**, lahko pa še **medtem ko, potem ko ...**

spreminjam samo OB POLNI LUNI, ostalo bo v novi povedi glavni stavek

3. korak: izberem ustreznega veznika.

V tem primeru bo to kadar, ker se to dejanje, da ne spim, ponavlja.

Kadar _____, slabo spim.

4. korak: poiščem ustrezen glagol, v novi povedi namreč manjka še glagol, ker odvisnik je stavek in ta ima glagol.

Kadar je polna luna, slabo spim.

Lahko pa še preverim, ali sem naredila prav (in smo spet pri tisti nalogi iz začetka ure – določim vrsto odvisnika):

Kadar je polna luna, slabo spim.

Čas. odv.

Kdaj slabo spim? Kadar je polna luna.

Nalogo sem rešila prav, saj sem p. d. č. pretvorila v čas. odv. Pa ne pozabi na vejico, ki loči glavni in odvisni stavek.

1. NAVODILO ZA 10. TEDEN:

Za utrjevanje v zvezek reši še naslednji nalogi, slikaj in mi pošlji na e-naslov. **Čas imaš do četrтка, 28. 5. 2020:**

1. **V povedih določi vrsto odvisnika.** (tukaj 1. Korak preskočiš, saj vrsto odvisnika lahko določiš le v zloženih povedih).

Poslušala je radio, medtem ko je brala knjigo.

Ker je zvezke pozabila v šoli, se ni mogla učiti.

Pogledal me je, kot bi hotel nekaj povedati.

Kadar berem, potrebujem očala.

2. **Podčrtan stavčni člen pretvori v ustrezen odvisnik.**

Zjutraj sem sanjala o počitnicah

Odšel je k zdravniku zaradi slabega počutja.

V šolo sem se splazil po prstih.

Med branjem potrebujem očala.

Naslov zapiši v zvezek:

OSEBKOV ODVISNIK

2. NAVODILO ZA 10. teden:

Sedaj si oglej PPT, ki jo imaš na spletni strani šole dodano pod ime 8. r. gradivo za 10. teden (SLO) – osebkov odvisnik.

Kar je na projekciji, si zapisuj v zvezek. Kakšno navodilo lahko tudi NE zapišeš. Presodi sam.

Zapis v zvezku slikaj in mi ga pošlji do petka, 29. 5. 2020.

Reši naloge v DZ, str. 65/1. naloga (preveri rešitve na spletni strani)